

Uitsluitingsbeleid

Pensioenfonds Hoogovens belegt het pensioenvermogen van haar deelnemers. We richten ons op een hoog rendement bij een verantwoord risico waardoor het mogelijk wordt meer pensioen uit te keren dan de som van ingelegde premies. Voor een hoog rendement is economische waardecreatie essentieel. Ecologische en sociaal-maatschappelijke waardecreatie kan de economische waardecreatie bevorderen of er zelfs een voorwaarde voor zijn. In het geval dat bepaalde beleggingen een directe relatie blijken te hebben met sociaal-maatschappelijke waardevernietiging, kan overgegaan worden tot een uitsluiting van dergelijke beleggingen.

Context

Het uitsluitingsbeleid is onderdeel van het Maatschappelijk-Verantwoord-Beleggen-beleid (MVB-beleid). Het MVB-beleid richt zich vooral op ecologische, sociale en corporate governance (ESG) vraagstukken. Wij streven ernaar de waardecreatie te verhogen door ons als actieve eigenaar op te stellen. Hiervoor is het uitbrengen van onze stem op aandeelhoudersvergaderingen en de dialoog met bedrijven belangrijk. In het uiterste geval, waar dit niet tot verbetering leidt of er activiteiten worden uitgevoerd die tot sociaal-maatschappelijke waardevermindering leiden, sluiten we beleggingen uit. Dit uitsluitingsbeleid beschrijft de criteria hiervoor. Op basis van het uitsluitingsbeleid wordt de uitsluitingslijst met uitgesloten bedrijven en entiteiten minimaal één keer per jaar geactualiseerd.

Uitsluitingen van bedrijven

SPH kent drie categorieën van uitsluitingen:

A. Wettelijke uitsluitingen

SPH belegt niet in bedrijven waar op grond van nationale wetgeving of internationale sanctiewetgeving (FATF- en EU-sancties) niet in belegd mag worden. Dit is vastgelegd in de procedure naleving sanctiewetgeving.

B. Onafhankelijkheid van de sponsor

Om de onafhankelijkheid van het pensioenfonds te benadrukken en misverstanden hieromtrent te vermijden, worden proactief een aantal bedrijven buiten het beleggingsuniversum van het pensioenfonds geplaatst. Het betreft hier Tata Steel Ltd., aangevuld met enkele bedrijven die leverancier zijn van grondstoffen die essentieel zijn voor de bedrijfsvoering van Tata Steel Nederland. Jaarlijks bepaalt het Bestuur of de lijst met deze bedrijven aanpassing behoeft.

C. Uitsluitingen voortkomend uit ons MVB-beleid

In verband met ons maatschappelijk verantwoord beleggingsbeleid hanteren we de volgende redenen voor uitsluiting die in het vervolg nader worden besproken:

- 1) Zeer ernstige controverses
- 2) Thematische uitsluitingen
  - Klimaatuitsluitingen: thermische kolen & teerzanden
  - Tabak

- Controversiële wapens
- 3) Niet-succesvol engagementtraject

Het bestuur heeft de mogelijkheid om aanvullend bedrijven op de uitsluitingslijst te plaatsen. Evenzo kan het bestuur besluiten om bedrijven die uit de jaarlijkse screening naar voren komen voor uitsluiting niet op de uitsluitingslijst te plaatsen, bijv. als de verwachting is dat engagement met het bedrijf meer kans op een positieve verandering geeft.

De uitsluitingen op basis van de tweede en derde categorie kunnen niet altijd worden doorgevoerd bij fondsbeleggingen waarop SPH geen directe invloed op de samenstelling heeft. Dit zijn met name de passieve aandelenfondsen die brede marktindices volgen maar zou ook kunnen voorkomen bij fondsen voor direct lending. Bij de selectie van dergelijke fondsen wordt wel gekeken naar de mate waarin aan ons uitsluitingenbeleid wordt voldaan.

Nadere uitleg MVB-uitsluitingen

1. Zeer ernstige controverses

Het pensioenfonds wenst niet te beleggen in bedrijven die betrokken zijn bij zeer ernstige controverses die te linken zijn aan de thema's 'goede arbeidsomstandigheden' en 'gezonde leefomgeving', of een indicatie geven dat het bedrijf niet de praktijken op het gebied van goed bestuur volgt, met name wat betreft goede managementstructuren, betrekkingen met hun werknemers, beloning van het betrokken personeel of naleving van de belastingwetgeving. Voor het pensioenfonds is dit een van de manieren om invulling te geven aan de OESO-richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen en de UN Guiding Principles on Business and Human Rights. Het oordeel van de onafhankelijke dataprovider MSCI wordt hierbij in eerste instantie gehanteerd als basis voor het bepalen bij welke bedrijven van deze zeer ernstige controverses sprake is (MSCI controversy score 0).

2. Thematische uitsluitingen

2.1. Klimaatuitsluitingen

SPH steunt de doelstelling van het Parijsakkoord om de opwarming te beperken tot ruim onder 2°C ten opzichte van het pre-industriële niveau en ernaar te blijven streven de stijging te beperken tot 1,5°C. Hiervoor zetten we ons in voor een 'real world change' waarbij bedrijven hun activiteiten in lijn brengen met de Parijs-doelstelling. In de overgangperiode naar een zero-carbon-economie blijven fossiele brandstoffen nog een aantal jaren nodig, maar is het belangrijk dat deze snel worden vervangen door hernieuwbare energiebronnen. Vooral de fossiele brandstoffen waar bij de winning of het gebruik extra veel broeikasgassen vrij komen moeten zo snel mogelijk uitgefaseerd worden. Daarom sluit SPH teerzandwinning en thermische kolen uit, de twee energiebronnen die de meeste CO₂-uitstoot veroorzaken per eenheid opgewekte energie.

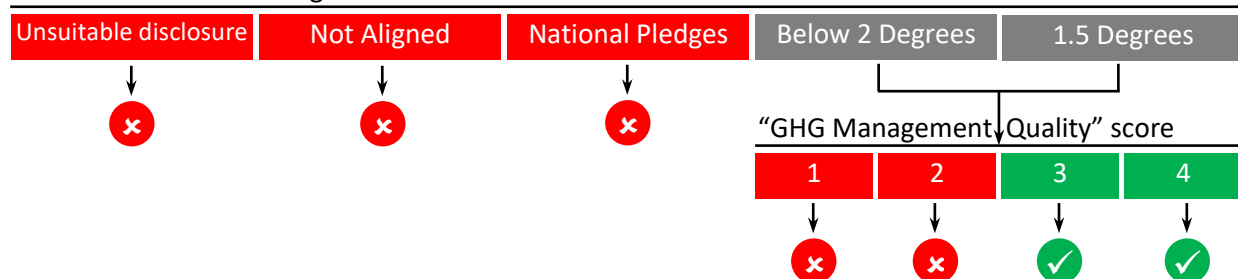
Paden voor de energietransitie die in overeenstemming zijn met de Parijsdoelstelling laten zien dat het gebruik van kolen voor energieopwekking niet verder uitgebreid mag worden en tussen 2030 (OESO-

landen) en 2040 (opkomende economieën) helemaal moet zijn uitgefaseerd.¹ Teerzanden bevatten bitumen - een zeer dichte en stroperige vorm van aardolie - die niet kan worden opgepompt zoals conventionele olie. De olieproductie uit teerzanden degradeert daardoor grote stukken land (bossen in Canada, Rusland en Alaska), vereist veel water en energie en produceert grote hoeveelheden giftig slib. Brandstof uit teerzand produceert ca. 30% meer broeikasgasemissies dan brandstof uit conventionele olie.²

De lijst van klimaatuitsluitingen is gebaseerd op een screening van de MSCI database, mogelijk aangevuld met andere bronnen zoals de Global Oil & Gas Exit List (GOGEL) en Global Coal Exit List (CGEL). Hiermee is het criterium in eerste instantie de huidige mate van betrokkenheid (percentage van inkomsten uit afbouw van of energieproductie uit teerzandolie of thermische kolen groter dan 25%). Volgens ons uitgangspunt 'real world change' zouden we echter een naar de toekomst kijkende indicator prefereren. Daarom worden bedrijven van de uitsluitingslijst verwijderd als zij aantoonbaar van plan zijn om hun broeikasgassen te reduceren. Als criterium hiervoor wordt gehanteerd dat er aan minimaal één van de volgende drie opties wordt voldaan.

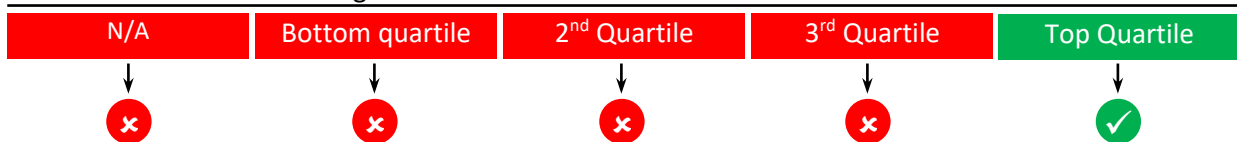
a) Transition Pathway Initiative (TPI)

"Carbon Performance Alignment" in 2025 or 2035

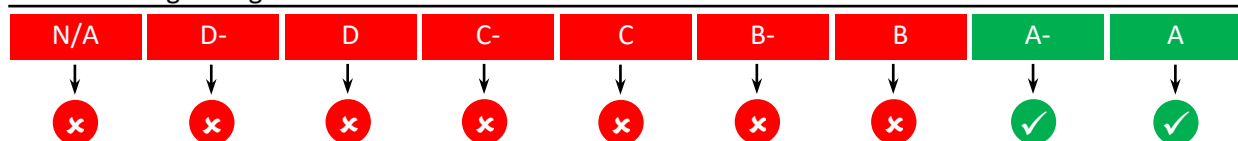
b) MSCI

Low Carbon Transition Management Score

c) CDP (vroeger bekend als Carbon Disclosure Project)

Climate Change Integrated Assessment Score

¹ Climate Analytics, Global and regional coal phase-out requirements of the Paris Agreement: Insights from the IPCC Special Report on 1.5°C, September 2019. https://climateanalytics.org/media/report_coal_phase_out_2019.pdf

² Carnegie Endowment for International Peace, Oil-Climate Index, "Viewing total emissions," <https://oci.carnegieendowment.org/#total-emissions?ratioSelect=perBarrel&regionSelect=North%20America>

Op die manier is het mogelijk wel te beleggen in bedrijven die bijdragen aan 'real world change' door hun bedrijfsactiviteiten structureel aan te passen, weg van thermische kolen en teerzand. Als er betere forward-looking indicatoren beschikbaar komen kan de screening-methodiek worden herzien.

Vanuit de uitvoeringsorganisatie of bestuur kunnen onderbouwde wijzigingen op deze screening worden voorgesteld (bijvoorbeeld vanwege inzichten voortkomend uit het engagementproces en eigen analyse).

2.2. Tabak

Volgens de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) doodt tabak jaarlijks meer dan 8 miljoen mensen. Meer dan 7 miljoen van die sterfgevallen zijn het gevolg van direct tabaksgebruik, terwijl ongeveer 1,2 miljoen sterfgevallen het gevolg zijn van indirecte blootstelling van niet-rokers. Meer dan 80% van 's werelds 1,3 miljard tabaksgebruikers leeft in een laag- of midden-inkomen land.³Inkomsten genereren door de verkoop van tabaksproducten terwijl het gezondheidssysteem met hoge kosten wordt opgezaaid⁴ past niet bij ons thematisch aandachtsgebied 'gezonde leefomgeving'. Daarom worden bedrijven die meer dan 25% van hun inkomsten uit de productie, handel of verkoop van tabakswaaren halen uitgesloten.

2.3. Controversiële wapens

Pensioenfonds Hoogovens sluit producenten van controversiële wapens uit. De definitie welke wapens controversieel zijn of niet is subjectief. We baseren ons daarom bij de definitie vooral op internationale verdragen die Nederland heeft ondertekend. Niet alle landen hebben dit gedaan en daarom worden deze wapens ook nog steeds geproduceerd.

SPH sluit de producenten van de volgende controversiële-wapencategorieën uit:

- **Biologische wapens**
(Verdrag biologische wapens, ondertekend in 1972, in werking getreden in 1975)
- **Chemische wapens**
(Verdrag chemische wapens, ondertekend in 1993, in werking getreden in 1997)
- **Antipersoonsmijnen**
(Ottawa-conventie, ondertekend in 1997, in werking getreden in 1999)
- **Clustermunitie**
(Verdrag inzake clustermunitie, ondertekend in 2008, in werking getreden in 2010)

Het criterium voor uitsluiting is daarbij dat een bedrijf betrokken is bij de productie van deze wapens of cruciale onderdelen daarvan. Zogeheten dual use onderdelen, die ook te gebruiken zijn voor andere doeleinden dan deze wapens, vallen daarmee buiten de uitsluitingscriteria evenals wapensystemen die ook voor conventionele wapens worden gebruikt. Bedrijven, die bijv. gevechtsvliegtuigen bouwen

³ WHO, Fact sheets tobacco, 24-5-2022. <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/tobacco>

⁴ Een studie uit 2018 schat de uitgaven voor gezondheidszorg als gevolg van ziekten door roken in 2012 op 467 miljard dollar of 5,7% van de wereldwijde gezondheidsuitgaven. Bron: M, Nargis N, Tursan d'Espaignet E. Global economic cost of smoking-attributable diseases. Tobacco Control. 2018 Jan;27(1):58-64. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC5801657/>

waarmee clustermunitie kan worden afgevuurd maar die zelf geen clustermunitie produceren worden niet uitgesloten. Ook hier wordt voor de eerste screening data van MSCI gebruikt.

3. Niet-succesvol engagementtraject

Stemmen en dialoog met bedrijven (zogenaamd engagement) zijn de primaire middelen die we inzetten om bedrijven, waar nodig, tot verbetering van hun prestaties op ecologisch, sociaal of bestuurlijk (ESG) vlak te bewegen. Als dit niet tot voldoende verbetering leidt zijn er verschillende escalatiemogelijkheden afhankelijk van de aard en de ernst van het onderwerp, bijv. spreken op aandeelhoudersvergaderingen, stemmen tegen benoemingen. Maar ook uitsluiting kan hierbij een middel zijn. Daarmee verliezen we onze invloed op het bedrijf maar als andere stappen tot niets leiden dan blijft alleen uitsluiting als uiteindelijke consequentie over. Hiervoor voeren we jaarlijks het gesprek met engagement-overlay manager Columbia Threadneedle.

Landenbeleid

Het rechtstreeks financieren van overheden brengt ESG-risico's met zich mee. Pensioenfonds Hoogovens belegt daarom in staatsobligaties en staatsgegarandeerde obligaties van slechts een zeer beperkt aantal landen. Deze beleggingen zijn belangrijk voor het beheersen van het renterisico dat wij als pensioenfonds dragen omdat de meeste van onze verplichtingen ver in de toekomst liggen. We beleggen daarom in een aantal staatsobligaties en staatsgegarandeerde obligaties uit de Eurozone met een zeer hoge kredietwaardigheid en waarvan wij de ESG-risico's klein achten. We kennen voor deze beleggingscategorie daarom geen uitsluitingslijst maar een insluitingslijst. De landen die momenteel zijn toegestaan zijn:

- Nederland
- België
- Duitsland
- Finland
- Frankrijk
- Luxemburg
- Oostenrijk